

Хар газрин нефть

Крайин нефтин болн газин промышленностин кодлачнр давсн өрэл джилд сән үзмдк күццхäv. Зургъан сара зургъан эдн болзгасн ик эрт күцэдж дуусв. Ставропольск нефть хääгъачнр эн цагин эргц шин айта секвр кецхäv. Зимняя Ставка гидг газрт, цердин газрас дорагшан гүүнд нефть бääх нääмдгч бääрн секгдв, терүнд 28-ч номертá скважинáс шалдрн түлән голгъалдж гарв. Прикумск района Прасковейск бääрнд, цердин газрас өөдәндн промышленн чинртá нефть бääхнь бас олдгдв. Эн геологическ йир ик чинртá болджана, юнъгад гихлэ цердин бääрнáс өөдән нефть бääх орм Северн Кавказд ик гидг орм эзджәнá. Эн кемджәнá гүүнд нефть болн газ бääх орм дакад чигн шинáс секгдх гидж келдж болм ицг бääнá.

Прасковейск бääрнд Чокракск горизонтас болн Расшеватск бääрнд цердин бääрнáс дора бääх гүүнáс газ делврдж, хагддж гарв. Өрэл джилин эргц цуг бийнъ хääвр кесн 13 ормас нефть, хойр ормас газ голгъалдж гарв.

«Кавказнефтегазразведкин» болн нефтин Ставропольск управленá бургуудачнр эн джил шин бääрнүр гарцхäv. Тавн шин ормд бургуудлгъна кодлмш күтц кевар кегдджәнá. Сән аш күлэгдджәнá.

Иргч джилд кех хääврин кодлмшин фронт белдхин төлэ геологс ода гүүнд хääвр кех шин үзгүд йилгъдж темдгджәнá. Гүүнд бургъу цокхин төлэ райо эс гидж туслнъ орм темдгддж авна гисн — нефтяной промышленностьд äмтин джанъгърта, äмтин үнтá кодлмш болджана — тер учрар äмтин ик даалгъврта төр. (Нег скважин кесг сай арслнъ болдж тусна). Бургуудх орм даалгъдж өгхасн урд геологс цуг геологическ болн геофизическ материалмуд цуглулдж, сäänар шүүдж халэгъад, ямаран таалта газрт бургъу цокгдхин, теткх усна көрнъгинь, рельефинь, климатинь, көлгнá хаалгъин залгълдагъинь, тер райо на экономикаинь шиндждлдж да-сцхана.

Нефть хääдж гүүнд бургъу

цокхд äмтин сонън райодин негнъ — Хар газр болджахнъ ода илдкгддж медгдв. Сүл джилмүдт сейсмическ эв-арггтвешиндждлгънá дольганд геофизикүд кесг шин структур олдж йилгъв. Теднъ иим: Ачнра, Краснокамышанск, Ермолов^{ви} Каспийск, нанъ чигн. Эн структурин залгълдан утдан 200 гар километр — Яшкульск района Ик-Буурл гидг поселкас Каспийск поселкд, кирцхд, Көк теңгсин йорал дорагшан давсн бääдлтá.

Эн района геологическ ончнъ йир сонън, газ болн нефть икääр бääхд йир ирлцнъгү гидж чинрлгдджәнá. Энүнá геологическ разрезнь, Озек-Суатск нефть гардг ормин тохмла äдл. зона бийнъ нефть гардг хойр района хоорнд: өмн үзгтнъ — Озек-Суатск, ар үзгтнъ — Олейниково-Промысловск бääнá. Терүнáс талдан, эн шин районд шатдг газ газрас өөдән гардгнъ кезәнá медгдлг бääсмн. Хääвр кехд эн чинртá шиндж болджана. Озек-Суатд болн Прасковейск бääснд дорхнъ нефть Хар газрт деер бääнá, тер учрар, скважин хурдар бургуудгдна.

Цуг бääх эн дигар болхла — Хар газрт даругъас эклдж өргар хääвр делгрүлдж кех чинр өгчәнá. Ставропольск нефте-промысловой управленá кодлачнр Комсомольск поселкд өрхн. Краснокамышанск структурт ода хääвр келгъ эклчкв.

Эн структурт даругъас хääврин скважин бургуудад, геологическ разрезин деерк анъгинь шиндждлж халэгдхәр шиидгдв, артезианск ус хääхд эн бас ик гидг чинртá болхмн. Терүнá дару Краснокамышанск бääрнүр бригад ирдж, гүүнд бургъу цокхмн.

Хар газр ик өвстá, хадлгъта, малин сән бääрн болдж кезән-кезәнá туурсмн. Ода торгън нооста хөд идшлджäh Хар газрин дүрснъ удл уга онъгдархмн. Бургъу цоклгъна төмр вышкс теетг өндәлддж, нефтепроводсин болд сутцд татгддж, «хар алтн» түүгәр тургддж гүүхнъ хол биш.

Н. БУЛОВ.

Ставропольск совнархозин нефтин, газин, химическ болн горнорудн промышленностин управленá ах геолог. («Ставропольская правда» газетäе).